

KURIER CZĘSTOCHOWSKI

Nr 119 • Wydawnictwo i Redakcja „Kuriera Czesztochowskiego” Czesztochowa Adolf Billea Allee 52 Tel. 22 45 i 12 48 Konto pocztowe, cenzura: Warszawa 55 10 Dla ogłoszeń obowiązuje cennik Nr 1 Czesztochowa, piątek 21 maja 1943 r. Wychodzi sześć razy na tydzień. Abonament miesięczny wynosi 2 zł 48 (brutto tego kwoty 2 zł 10) Zamówienia przyjmowane są przez wszystkie Urzędy Pocztowe w Gen. Gub. Rok V.

Londyn zajął zdecydowaną postawę za bolszewikami

Konflikt Emigracji z Sowietami trwa

Cztery punkty Edena — Zarzuty żyda Berlinga

LIZBONA, 20 maja. — Jak donosi dziennik „O Seculo” w bazylejskiej Estrela, jednym z największych kościołów lizbońskich, odprawione zostanie w czwartek nabożeństwo żałobne za polskich oficerów, wymordowanych pod Katyniem.

SZTOKHOLM, 20 maja. — W czasie, kiedy szpalty prasy angielskiej wypełniają po największej części wytwory teoretycznych rozważań, pozostających w związku z sytuacją, wynika na skutek rezygnacji mocarstw Osi z Tunisu, w kołach neutralnych uważa się za rzecz całkiem naturalną, że konflikt polsko-sowiecki znajduje jedynie bardzo słabe echo publicystyczne w krajach anglosaskich. Jest to tym bardziej zrozumiałe, ponieważ jakkolwiek szersze omawianie tego tematu jest dla aliantów kłopotliwe, tym więcej, że w obecnych warunkach mogło by ono tylko dolać oliwy do i tak już zagnanej sytuacji w obozie aliantów. — W każdym razie w dobrze poinformowanych kołach nad Tamizą nie jest tajemnicą, że pomimo trwających już od szeregu tygodni wysiłków Churchilla i Edena, przedstawiciele Emigracji polskiej w Londynie, niewątpliwie pod wpływem swoich rodaków, również w dalszym ciągu nie doszli do porozumienia w sprawie bezwarunkowego dostosowania swoich tez do żądań Związku Sowieckiego.

O ile nastąpiły pewne ustępstwa ze strony generała Sikorskiego, to po dokładnej analizie należy je uważać jedynie za oświadczenia czysto formalne, natomiast za kulisy konflikt z Moskwą trwa dalej z niezmiennym napięciem. Mówi się o tym, że generał Sikorski pokłada pewnie, nie pozabawione podstaw nadzieje, że do poważnej liczebnie Polonii amerykańskiej, Emigracja polska w Londynie spodziewa się, że jej roducy w Ameryce, dzięki ciężarowi politycznemu swego kontyngentu głosów, z jakim uczestniczyć będą w nowych wyborach prezydenta, wywrą bezpośredni wpływ na Roosevelta, w kierunku poparcia pewnych pretensyj polskich w stosunku do Kremla.

Pewne symptomatyczne znaczenie posiada również fakt, że w ciągu ostatnich tygodni nadeszło do Białego Domu bardzo wiele listów, adresowanych do prezydenta Roosevelta, w których wysuwane jest żądanie interwencji u Stalina, na rzecz Polaków, przebywających w Związku Sowieckim. — Wśród autorów tych listów znajduje się wysoki oficer nieznany, wszelkich rodzajów w Stanach Zjednoczonych. Jeden z tych listów, wydrukowany przez pewien dziennik katolicki, zawiera następujące zdanie:

„70.000 dzieci polskich rodziców zmarło z głodu w Związku Sowieckim. Prośmy Prezydenta, aby użył swego wpływu u Stalina, by ci nieszczęśliwi rodzice mogli opuścić Związek Sowiecki.”

O innym, niemniej interesującym fakcie, zastępującym na wzmiankę w związku z tą sprawą, donosi dziennik „New York Daily News”. Komitet polskich redaktorów i wydawców w Stanach Zjednoczonych utworzył — jak donosi wymieniony dziennik — komisję, mającą na celu popieranie i obronę polskich interesów. Komisja ta, w celu oświadczenia, stwierdzającego o powzięciu uchwały w kierunku przeciwstawienia się zamiarom sowieckim. W tych warunkach w dalszym ciągu jest wątpliwym, czy lord Beaverbrook, sympatyk Stalina, bawiący obecnie w Waszyngtonie z okazji obecnych narad, odniesie sukces z racji swej misji, polegającej — jak tu przypuszczają — na tym, aby dzięki interwencji Roosevelta udało się znaleźć jakiegoś rozwiązania konfliktu polsko-sowieckiego.

Dziennik londyński „Economist” w następujący sposób charakteryzuje stanowisko mocarstw anglo-amerykańskich w obecnej chwili: Waszyngton zdradza tendencje do wystąpienia w obronie interesów polskich, podczas, gdy Londyn zajął zdecydowaną postawę za Sowietami. — O tym, że poglądy ten zbliża się może najbardziej do rzeczywistości, świadczy ponownie interwencja angielskiego ministra spraw zagranicznych Edena, który przedstawił Emigracji polskiej nowe 4 warunki, jako podstawę do likwidacji konfliktu po-

między Emigracją i Moskwą. Projekt ten, który w gruncie rzeczy stanowi jedynie nowe sformułowanie bezkompromisowych żądań Moskwy, domaga się od Emigracji polskiej spełnienia następujących warunków:

- 1) wyłączenia wszystkich antybolszewickich elementów z kół kierujących osobistości Emigracji,
- 2) zaniechania wszelkiej propagandy antybolszewickiej,
- 3) ostrej cenzury wszystkich polskich dzienników, czasopism i książek, wydawanych w Anglii,
- 4) odcroczenia wszystkich dyskusji na temat przyszłej sowieckiej granicy zachodniej aż do końca wojny.

Równocześnie z tym projektem ministra Edena zamieszczano w Moskwie „akompaniament” w tej formie, że przywódca założonego w Moskwie wojskowego związku zw. polskich komunistów, żyd Zygmunt Berling, wygłosił mowę, w której posadził generała Sikorskiego i jego współpracowników o szereg uwłaczających czynów. — Posłużył się przy tym argumentami, używanymi w Moskwie już od kilku tygodni i ponownie przytoczył argumenty Wyszyńskiego, jakoby Emigracja polska uprawiała „sabotaż przeciwko sowieckim wysił-

kom wojennym” oraz „szpiegostwo przeciw Związkowi Sowieckiemu”.

Ponadto Berling ze swoich własnych t. zw. „osobistych wspomnień” dodał, że generał polski Anders, którego ma on rzekomo dobrze znać, w jesieni 1941 r. powiedział pod 7-miu pięciami w kole Polaków, przebywających w Związku Sowieckim, że spodziewa się, że armia sowiecka będzie zwycięska, pokonana przez Niemców. — Tylko w ten sposób bowiem polscy jeńcy wojenni, znajdujący się na terenie Związku Sowieckiego, podobnie, jak i deportowane polskie rodziny, będą mogły znowu odzyskać wolność.

200 000 żołnierzy straciła Anglia w Afryce

LIZBONA, 20 maja. — Zastępca premiera brytyjskiego Attlee zakomunikował w wtorek w angielskiej Izbie Gmin, że straty Anglii i Imperium w Afryce północnej wyniosły w zabytych, rannych, zaginionych i jeńcach 200.000 żołnierzy. Do powyższej cyfry strat nie są wliczone straty Amerykanów i Francuzów. Po wysłuchaniu tego oświadczenia Izba Gmin odbyła tajne posiedzenie.

Czy alianci uderzą w tym roku na Japonię?

Sytuacja wojskowo-polityczna według oceny Ankarę

ANKARA, 20 maja. — Kola polityczne i dyplomatyczne stolicy tureckiej rejestrują z zainteresowaniem spokój, z jakim miarodajne czynniki Turcji przyjęły zarówno fakt zakończenia walk w Afryce północnej, jak i rozmowy Churchill — Roosevelt. Wzmianki obiegają jeszcze w Ankarze pogłoski, że po Afryce północnej z pewnością nastąpi inwazja na Europę, z czym z natury rzeczy złączyły się poważne rozważania na temat punktu, w którym nastąpiły ten atak, w szczególności zaś refleksje, odnośnie do roli Bałkanów w tym zakresie. Tego rodzaju rozważania także i dzisiaj jeszcze nie zamikły, przy czym strona turecka zupełnie otwarcie wyraża życzenia, aby najbliższe akcje aliantów rozwijały się o ile możliwości jak najdalej od obszaru bezpieczeństwa tureckiego, przy-

czym do obszaru tego zalicza się również Morze Egejskie. W kołach tureckich odnosi się jednak wrażenie, że Amerykanie, za względów strategicznych i wewnętrzno-politycznych, będą przeciw zmuszeni pozostawić główne naciski swych działań bojowych znowu na obszar Oceanu Spokojnego.

Bardzo zbliżony do kół ambasady amerykańskiej w Turcji poseł turecki Emir wypowiedział to wyraźnie w artykule, zamieszczonym w półoficjalnym dzienniku „Ulus”. Piszę on w nim, że Amerykanie przypuszczalnie ograniczą się do współudziału w walce powietrznej przeciwko Osi w Europie oraz do pomocy materiałowej dla Związku Sowieckiego. Inne opinie tureckie idą jeszcze dalej, twierdząc, że cel obecnych rozmów Churchilla z Rooseveltem dotyczy stworzenia jakiegoś drugiego

Obrady waszyngtońskie

BERLIN, 20 maja. — Do zagadnień staronowych ucałny temat obrad w Waszyngtonie, zdaje się należeć pytanie, jakie mu terenowi bojowemu należy użyć pierwszeństwa. W Berlinie uważa się za zupełnie prawdopodobne, że w związku z tym specjalną rolę odgrywa zaktualizowane obecnie zagadnienie chińskie. Trudności, w obliczu których znaleźli się Churchill i Roosevelt, wobec konieczności powzięcia decyzji co do nowych planów, są — według tutejszej opinii — bardzo poważne przede wszystkim dlatego, ponieważ obaj mężowie stanu mają głównie na oku interesy swoich własnych krajów. Interesy te są ze zrozumiałych względów bardzo rozbieżne, w pierwszym rzędzie odnośnie do wyboru terenu wojennego. Zabiegi o względy bolszewizmu, podkreślone przez przybycie specjalnego wysłannika Roosevelta do Kuibyszeva, pozwalają odnieść wrażenie, jak komentują dalej w Berlinie, że w toku wymiany zdań między Rooseveltem i Churchillem ujawnił się długi szereg trudnych zagadnień, które muszą być rozwiązane.

SZTOKHOLM, 20 maja. — W toku rozmów między Rooseveltem i Churchillem, jak donoszą z Nowego Jorku, szczególnie poważną rolę odgrywa problem Indii. Sprawozdanie przedłożone w Białym Domu przez specjalnego pełnomocnika Roosevelta — Philippsa, na temat nastrojów ludności indyjskiej i ogólnych stosunków w Indiach, wyraża się bardzo krytycznie o metodach rządów brytyjskich. Na podstawie tego sprawozdania Roosevelta miało powołać do życia naciskiem podjętym wobec Churchilla, iż koniecznym jest doprowadzenie do jakiegoś rozwiązania zagadnienia indyjskiego w kierunku zatępienia tego problemu ze względu na napiętą sytuację wojenną w rejonie południowego Pacyfiku i nad granicą indyjsko-burmańską.

Odparcie ataki czerwonych nad Kubanią

Z GŁÓWNEJ KWATERY FUHRERA, 20 maja. — Naczelna Komenda Niemieckich Sił Zbrojnych komunikuje w dniu 19 maja:

Na wschodnim froncie przyczółka mostowego rzeki Kubań w rejonie Iżum bolszewicy zaatakowali pozycje niemieckie przy wsparciu czołgów i samolotów bojowych, po silnym przygotowaniu artylerijskim. Odrzucono ich w przeciwdziałaniu. Nieprzyjacieli stracił przy tym 15 czołgów na odcinku jednej tylko dywizji, na przyczółku mostowym rzeki Kubań. W rejonie wybrzeża Sycylii, nad Kanalem La Manche oraz nad wybrzeżem Atlantyku niemieckie lotnictwo, artyleria przeciwlotnicza lotnictwa oraz jednostki ubezpieczające marynarkę wojenną zestrzeliły wczoraj łącznie 25 samolotów nieprzyjacielskich, w tym pewną liczbę ciężkich bombowców.

Również w ciągu ubiegłej nocy zrzucono bomby ciężkiego kalibru na cele wojskowe w rejonie Londynu. Jeden samolot niepowrócił.

Artyleria przeciwlotnicza lotnictwa naparła o zestrzeleniu dziesięciotygodniowego samolotu nieprzyjacielskiego od początku wojny.

BERLIN, 20 maja. — Agitacja aliancka, jak to podkreśla, rozodzi się w sensacyjnym sposób nad rzekomyimi skutkami angielskich ataków powietrznych na dwie niemieckie zapory wodne.

W związku z tym oświadcza się tu, co następuje: Składy, wyznaczone w dwóch zapórach wodnych, spowodowały uprawianie dotkliwych strat wśród ludności cywil-

nej, natomiast szkody o charakterze wojenno-gospodarczym są stosunkowo nieznacone i dadzą się po części już w bardzo krótkim czasie naprawić. Po pierwsze bowiem zakłady elektryczne, czerpiące energię z odnośnych jezior sztucznych, stanowią zaledwo drobny element ogółu zakładów energetycznych w Niemczech, po drugie zaś odnośnie zakłady produkują energię, pokrywającą jedynie nadmiar zapotrzebowania Niemiec. Biorąc pod uwagę oba powyższe względy, należy stwierdzić, że wzorowo rozbudowany niemiecki system produkcji energii elektrycznej z łatwością może uzupełnić stratę, poniesioną przy tych atakach.

Włoski komunikat wojenny

RZYM, 20 maja. — Włoski komunikat wojenny ze środy brzmi następująco: Nasze samoloty torpedowe zaatakowały kowolki, płynące wzdłuż wybrzeży algierskich. Trafiono 3 wielkie parowce. Jeden z parowców, statek o pojemności 10.000 ton, należy uważać za zatopiony.

Nieprzyjacielskie formacje wykonały ataki przy użyciu karabinów maszynowych na kilka miejscowości w Kalabrii i zrzuciły bomby na Porto Pappadole, Trapani, jako też na wyspę Pantelleria. Szkody mają niewielkie znaczenie; raportów o strażnicze jeszcze nie nadeszło.

Podczas tych ataków nieprzyjacieli stracił na skutek działalności obronnej myśliwców i artylerii przeciwlotniczej 27 samolotów 4 zestrzelone koło Porto Pappadole, 14 na północny zachód od Trapani, a 9 nad Pantelleria.

frontu w Azji Wschodniej, w szczególności ataku przeciwko Japonii. Nie brak przy tym głosów, które wyrażają wątpliwość w kwestii polityki Sprzymierzonego Zjednoczonego i przygotowują się na najbliższy rok kampanie wyborcze, w czasie której Roosevelta jest zmuszony wykazać się sukcesami, które by dla mentalności amerykańskiej były bardziej aktualne, niż ekspedycje w Afryce lub na Bliskim Wschodzie. W związku z tym głosy tureckie zwracają w dalszym ciągu uwagę na zaznaczając się coraz silniej dysharmonie w obozie alianckim. Wobec znanego faktu, że Stalin w dalszym ciągu obstaje za prowadzeniem swojej własnej wojny, a wszelkie amerykańskie plany pośrednictwa nie dają dotychczas rezultatu zdaniem obserwatorów tureckich, może z wielkim prawdopodobieństwem zająć także ewentualność, że również Roosevelta będzie sobie życzył prowadzić własną wojnę, w której terenem musi być z konieczności Ocean Spokojny.

W takim wypadku Anglia na obszarze, interesującym Turcję w pierwszej linii, miałoby na Morzu Śródziemnym, stanęłaby sama wobec mocarstw Osi. Niezależnie od stałe nieprzychylnego nastawienia wobec

Włoch, realistycznie patrząc na sytuację Turcy, uważają za absolutnie fałszywą chęć upatrywania odnośnie do Włoch jakichś oznak zęczenia. Podobnie realizmnie i trzeba oceniać się wysiłki agitacji angielskiej, odnoszącej się do pozostałych południowo-wschodnich sprzymierzeńców Osi. Dalej należy zwrócić uwagę na charakterystyczny fakt, że obaj miarodajni rządcy w prasie tureckiej, posłowie Atay i Sadak, w ostatnim czasie wystąpili; znowu ze starą twierdzeniem, że Turcja żyć sobie żyć w spokoju i absolutnie nie pragnie wnieść się do wojny. Mówi ona jedynie o obronie przeciwko jakimkolwiek zamachom ze strony czynników obcych, mogących zwrócić się przeciwko niezależności i nienaruszalności terytorium tureckiego. Omawiając ten temat, poseł Sadak stara się przekonać swoich czytelników do jakiego stopnia są nieuzasadnione wyrażone pogłoski i przypuszczenia, wysuwające możliwość zbrojnego zaatakowania Turcji ze strony niemieckiej.

STAMBUŁ, 20 maja. — Umowa kupna monopolu zapalczanego, o której już donoszono, została we wtorek podpisana w Ankarze. W imieniu rządu tureckiego podpisał ją minister finansów Agrali, zaś w imieniu północno-amerykańskiej spółki monopolowej niemiecki Mr Stern. Turcja nabyła tym samym prawa monopolu zapalczanego za sumę 5 milionów dolarów.

Światłocienie

Demokracja potrzebuje kapitalistów

Podczas rocznego zebrania północno-amerykańskiej lądowy handlowy prezydent jej, Johnston, dał wyraz nadziei, że kapitalizm w Ameryce przeżywa wojnę, co dojdą, że bez kapitalizmu demokracja nie mogłaby utrzymać się przy życiu.

Jak widnie kapitaliści amerykańscy żywią uzasadnione obawy.

Uzasadnione obawy

Dwuletni korespondent moskiewski dziennika amerykańskiego „Saturday Evening Post”, Bess, stwierdza w artykule wstępnym, że w razie zwycięstwa przezników Osi młarodajna poleca w Świecie nie będą Stany Zjednoczone lecz Związki Sowieckie.

Batagan partyny w Sowietach

Jak donosi prasa turecka, w Kujbyszewie i innych okrodkach przemysłu sowieckiego aresztowano 1200 komunistycznych dyktatorów partynych, należących do komisarjatu ludowego dla eksploatacji elektryczności, których pod zarzutem sabotażu postawiono przed sąd wojenny. Prasa i rozgłośnia sowieckie przepowiednia o wiadomościach, że wskutek panującego w wyrobieniach bataganu i wadliwej organizacji spowodowanych przez nieudolność komunistycznych przywódców przywrócić niedostateczną wyrobność przy elektrycznego w dużej mierze paraliżuje produkcję w zachodniej Syberii, Kazachstanie i Uralu.

Frazy a rzeczywistość

BERLIN, 20 maja. — W związku z niedawnym doniesieniem agencji „United Press”, iż w Londynie i Waszyngtonie panuje opinia, według której nowy samolot myśliwski Stanów Zjednoczonych „Thunderbolt” zmieni całkowicie oblicze wojny powietrznej i że samolot ten jest w stanie po raz pierwszy zapewnić stu procentową ochronę 4-motorowym bombowcom lotnictwa alianckiego, oświadczając w tejże chwili dobrze poinformowanych kolarach, że powyższe twierdzenia wysunęło jeszcze w tym czasie, kiedy maszyny „Thunderbolt” w ogóle nie zdążyły egzaminu wojennego. W dniu 13 maja ten najnowocześniejszy samolot myśliwski lotnictwa Stanów Zjednoczonych użyto po raz pierwszy w czasie dziennego ataku bombowców północno-amerykańskich na północno zachodnią Francję. Już w czasie tego pierwszego zeżknięcia się myśliwcy „Thunderbolt” z Niemcami kłami samolotami myśliwskimi typu „Focke-Wulf” i „Messerschmitt” myśliwcy Niemcy w raportach swych podkreślili, że typ „Thunderbolt” — „wzbogacił jedynie lotnictwo alianckie o jeden dalszy model”. Poza tym nie wykazuje on żadnych cech charakterystycznych, któreby były zgodne z twierdzeniami, wysuniętymi przez agitacyjne czynniki alianckie. Powyższe raporty niemieckich lotników myśliwskich zostały potwierdzone również w dniu 14 maja z okazji drugiego występu typu „Thunderbolt” nad wyrobem holenderskim. Tym razem niemieckie myśliwce „Focke-Wulf” w ciągu bardzo krótkiego czasu zestrzeliły 4 maszyny tego najnowocześniejszego typu konstrukcji amerykańskiej, nie ponosząc ze swej strony żadnych strat. To samo powtórzyło się również w dniu 15 maja, gdy podczas wypadów pojedynczych myśliwców anglo-amerykańskich nad okupowane obszary zachodnie zniszczono w walce powietrznej 8 dalsze „Thunderbolt”.

EWA CHMURSKA

41) **CZARNA RÓŻA**

POWIEŚĆ.

„W poszukiwaniu życia. Przeprowadziłem kilkanaście tysięcy doświadczeń, wszystkie z wynikiem negatywnym. Jeżeli słuszne jest założenie, że istoty żywe powstają wskutek działania „sily życia”, to wówczas można tę siłę prawdopodobnie zmierzyć i scharakteryzować”.

Przeczył kilka kartek i czytał z rosnącym zapałem:

„Znam skład jakościowy i ilościowy białka. Mogą stwarzać syntetyczne białko. Nasze badania posunęły się tak daleko, że będziemy mogli produkować ze zwykłych składników dowolne zarodki organizmów”.

Kilka kartek było teraz pustych, ale wnet reporter natrafił na dalszy ciąg sensacyjnego wtku.

„Gdyby udało mi się stworzyć sztuczne warunki dla wzrostu zapłodnionego jaja, wówczas osiągnę swoją największą sukces życiowy”.

Charakter pisma zmieniał się, dany umieszczony z lewej strony notatek obejmowały prawie dziesięć lat, ale uwagi pisała jedna i ta sama ręka.

„Znam więc warunki sztucznej produkcji zarodków i umiem stworzyć klimat dla wzrostu embriona, bez tona matki. Zastędnem więc już bardzo dziecko Co z tego wynikać nie wiem! Dowiadywałem się o nowych sprawach, których nie przewidywałem, a które tak bardzo utrudniają moją pracę”.

Plan przystąpił do czytania najbardziej emocjonującej części notatnika.

„Gdybym opowiedział moim słuchaczom uniwersyteckim, albo kolegom, że potrafię z nieorganicznych substancji zbudować żywą komórkę byłbym uważany za szaleńca. Gdybym powie-

Anglia w szponach żydowskich

W stosunku do problemu żydowskiego państwa europejskie, z wyjątkiem Rzeczy, nie umiały znaleźć zdecydowanego stanowiska. Ustrój demokratyczny, ze swoimi latwymi koncepcjami bagatelizowania zagadnień żydowskich, był jedynie doskonałą platformą dla rozszerzania się wpływow żydostwa i szukania nowego szpnu w społeczeństwie. Z wrodzonym sprytem i umiejętnością przystosowania się do sytuacji, jednostka żydowska popierała z ogromnym nakładem możliwości finansowych wszelkie ruchy, prychyline żydostwa, starając się rozszerzyć je na płaszczyznę pojęć „ogólnoludzkich” lub też starając się tłumaczyć z pomocą publicystów, że żydzi doskonale spełniają swoje obowiązki państwowe i stąd trzeba ich traktować jednakowo z innymi obywatelami. Tego rodzaju poglądy był najbardziej szkodliwy i doprowadził do niesłychanego rozwydrzenia elementów żydowskich, których bezczelność znana była zwłaszcza we wszystkich stolicach europejskich. Typowa dla Anglii koncepcja współżycia z elementem żydowskim i zatarcia różnic rasowych starano się importować do wszystkich krajów europejskich. Głosy i prądy antyżydowskie parafialy na ostry przeciwi oficjalnych czynników, które w większości korzystały z wielkich kredytów żydowskich i siłą rzeczy bronily przywilejów synów Izraela. Anglia może bardziej, niż inne kraje europejskie, od dziesiątków lat znajduje się w szponach żydowskich. Już podczas walk o emancypację żydowska wybitny znawca

tych problemów, sir Robert Inglis, powiedział w Izbie Gmin 5-go kwietnia 1890 roku: „Żydzi wykorzystują swe wpływy polityczne w tym celu, który jest ściśle związany z ich własnym wnieśieniem”.

Choćż pełne równouprawnienie obywatelskie osiągnął element żydowski w Anglii dopiero w 1858 roku, to jednak wpływy żydostwa były tak silne poprzednio, że przenikały wszystkie galezie życia. Od roku 1858 następuje fala ofensywy żydowskiej na wszystkie placówki. Okres rządów Disraeliego, który sam był żydem, to niezwykle zreżone pogodzenie celów imperializmu brytyjskiego z rosnącymi wpływami żydów, z których Disraeli wszędzie korzystał. W roku 1875 Disraeli kupił za sumę 3.946.385 funtów, wyasygnowanych przez żydowskiego bankiera Rotszylda, 172.602 akcyj Kanaku Sueskiego i tym samym ważną drogę, wiedzącą do Indji, znalazła się w rękach żydowskich. Zajęcie tureckiej wyspy Cypr (1878) i obsadzenie Egiptu przez wojska angielskie (1882), dało pole Disraeliemu do dalszego rozwoju ekspansji imperialistycznej, gruntownia wpływów żydowskich i przeniknięcia żydów na najważniejsze stanowiska w administracji państwowej i hierarchii politycznej. Okres wojny światowej sprzyjał wzmożeniu ekspansji żydowskiej, a jeden z najbardziej zreżnych graczy żydowskich, Józef Isaak, pnąc się po drabinie dostojstw, otworzonych przez szlachectwo, zostaje mianowany wicekrolem Indji. To stanowisko Józef Isaak, mianowany lor-

dem Reading zawięcza akcji naklonienia Ameryki do wojny w 1917 roku. Manewr udał się, dzięki poparciu bankierów żydowskich z Wall Street, Okres od 1937 roku, kiedy żyd Hoare Belicha, zostaje ministrem wojny, daje żydom nowe źródła wielkich dochodów. Aby zorganizować „moją nową armię”, jak to określił charakterystycznie Belicha w jednej z broszur, powierzył on wielkie dostawy mundurowe i aprowizacyjne swoim współplemieńcom: żydowi Montagne Burton i Ledorowi Salomonowi Lyons. Belicha odegrał rolę przy nakłanianiu do wojny kół brytyjskich i zrobił na dostawach ogromny majątek. Z chwilą wybuchu konfliktu znika co prawda z areny politycznej, ale wraz z całą kłką żydów, ukrytych za kłkami polityki brytyjskiej, odgrywa on dalej niepomniejszającą rolę. Oprócz ogromnych wpływów żydowskich na Wall Street, w rękach żydostwa znajduje się również część organizacji, mających w swych rękach środki kształtowania opinii politycznej. Generalnym dyrektorem British Broadcasting Company jest Goldfrey Isaak brat lorda Reading. W roku 1938, dzięki Goldfrewowi, urządzono w ciągu 12-tu tygodni 366 „impresj kulturalnych”, inscenizowanych przez żydów. Stanowi to poważną liczbę 30-tu imprez tygodniowo. W rękach żydowskich znajduje się także radio i prasa. Dzięki temu żydzi stają się często dyktatorami linii politycznych, którym Churchill i Eden dają swój kredyt moralny i podlegają w wielu posunięciach.

Dalsza lista ofiar katyńskich

- 1092. Migoń Zdzisław - Ignacy - Michał, ppor. Szczegółów brak.
- 1093. Łyska Foterydy (?), ur. w 1914 r. — Zwłoki w mundurze.
- 1094. Jasiński Lucjan, plk. Szczeg. brak.
- 1095. Roszkowski Józef, kapitan-lekarz.
- 1096. Jakubiak Bolesław, major. Szczegółów brak.
- 1097. Skupień Sebastian, por., nauczyciel. Szczegółów brak.
- 1098. Neugebauer Adam, zwłoki w mundurze. Przy zwłokach znaleziono list z nadawcą: Neugebauer Alicja, Pabianice, ul. Reymonta 15.
- 1099. Kodymowski Stanisław - Wojciech, Zwłoki w mundurze.
- 1100. .... (nierozpoznane), ppłk. Przy zwłokach znaleziono kartę wizytową z nazwiskiem Bogdziewiczowa Eugenia.
- 1101. .... (nierozpoznane), kapitan. Przy zwłokach znaleziono kartę z datą 12. 12. 1939. i słowami „Gruszczyński Kazimierz nie może się jawić do pracy”.
- 1102. Bolbat Antoni, zwłoki w mundurze. Szczegółów brak.
- 1103. Duszyński Henryk, kapitan. Szczegółów brak.
- 1104. Kuśiak Józef, ppor., ur. 18. 6. 07 r. Szczegółów brak.
- 1105. Knauff Aleksander, zwłoki w mundurze. Szczegółów brak.
- 1106. .... (nierozpoznane), zwłoki w mundurze. Przy zwłokach znaleziono części koperty z nadawcą: Idaszewski, Srem (Wartehaug), ul. Wartheufer.
- 1107. Majewski Stefan, ppor. Szczeg. brak.
- 1108. Zubrakowski Stanisław, zwłoki w mundurze. Szczegółów brak.

- 1109. Helmowski Marian, oficer (stopnia nie ustalono).
- 1110. Malinowski Leon, zwłoki w mundurze. Szczegółów brak.
- 1111. Zieman Ignacy, oficer (stopnia nie ustalono).
- 1112. Gauss Edmund, por. Szczeg. brak.
- 1113. Szulburski (imienia nie ustalono), zwłoki w mundurze.
- 1114. Goettlinger Tomasz, ppor. Przy zwłokach znaleziono kartę pocztową z nadawcą: Janowicz, Łódź, Ziemowitstr. 16.
- 1115. Zabik Hełodor-Henryk, ur. 8. 7. 12 w Młody (?). Zwłoki w mundurze.
- 1116. Rodziejewski Antoni, ur. 19. 1. 95 r. Zwłoki w mundurze.
- 1117. Andrzejewski, por. (imienia i bliższych szczegółów nie ustalono).
- 1118. Niwiński Józef, inż. budowy dróg i mostów.
- 1119. Koński Marian. Bliższych szczegółów nie ustalono.
- 1120. Węgrowski Tadeusz, ppor. broni pancernej, ur. 1898 r.
- 1121. Wierzbicki Witold, ppor., urodzony 5. 10. 09.
- 1122. Sokółowski Władysław, zwłoki w mundurze oficerskim, stopnia nie ustalono, ur. w Zyszkowicach.
- 1123. Miładowki Stanisław, ur. 19. 11. 05. Zwłoki w mundurze.
- 1124. Kowalewski Stefan. Szczeg. brak.
- 1125. Stepiński Władysław, por. Szczegółów brak.
- 1126. Horbowy Zygmunt - Marian, por., zam. Grodno, ul. Piaskowa 15.
- 1127. Frekiewicz Józef, ppor. Przy zwłokach znaleziono kartę pocztową z nadawcą: Frekiewicz, Litzmannstadt, Adolf Hitlerstrasse 104.

Tak zwany szary człowiek na Mglisłej Wyspie do niedawna jeszcze nie zdawał sobie sprawy z niebezpieczeństwa żydowskiego i z faktu zażydzenia Anglii w najwyższym stopniu. Konsument znajduje się całkowicie w zależności od firm żydowskich. Trzejwieszkie kola angielskie wskazywały wielokrotnie na stan faktyczny wpływów żydowskich, choć było to raczej bezsilne oburzenie, które gasło. W ostatnich tygodniach głosy antyżydowskie podniosły się silniej, na co narzekają dzienniki żydowskie również za Wielką Wódę. William Joyce w swojej książce „Zmierzchnonad Anglią” pisze: „Handel detaliczny przedmiotami gospodarstwa domowego został całkowicie opanowany przez firmę „Marks and Spencer”. Małe sklepy nie mogą się wcale utrzymać”. Głównym właścicielem firmy jest Izrael Moses Sieff, dysponujący kapitałem 5 milionów funtów. Popierają go potencjał w rodzaju Luthera Greena, Szymona Marksa, Normana Leskiego, Aleksandra Isaaka i R. P. Naueja, który jest głównym akcjonariuszem „Industrial Finance and Investment Corporation”. Do członków rady nadzorczej przedsiębiorstwa należy lord Melchett, żydowski akcjonariusz „Imperial Industries”, żrzdzi Lindenberg, Belicha. Ruchem, o nazwie Spigelberg. Wymienając obfitą ilość nazwiska, Joyce pisze dalej: „Wyszukaniem to zwalka, gdyż niedawno zająłem się tym problemem. Szczesliwa rodzinka doznała się zresztą z czasem nowego przychodu. Poza tym chciałem wskazać znowu na związki pomiędzy żydowskimi przedsiębiorstwami a bankowską i instytucjami ubezpieczającymi. Możliwe, że Sieff nie musi bynajmniej należeć do dyrekcji Banku Angielskiego, aby objawić swą wolę. Wystarczy całkowicie ruch jednego palca w gabinecie konferencyjnym firmy „Marks and Spencer”, aby wszystkie banki drżały w swych posiadach”. Tak wygląda rzeczywistość, widziana oczami samych Anglików.

dział im, że potrafię w próbowe urodzić człowieka, byłbym uważany za największego szaleńca naszych czasów, mogącego łatwo stanowić niebezpieczeństwo dla ozozenia. Nie sam potrzebuję opowiadać wszystkim, że od dawna ródzę ludzi w próbowe. Kogo to obchodzi i komu może to dać szczęście, lub zubożać jego umysł. Nikomu, choć docent Marchoe twierdzi, że nasze badania mogą zrewolucjonizować cały świat. Oczywiście nie on wtajemniczone tylko w część moich badań, i nie ma zniezionej pojęcia o tym, że do szedłem już tak daleko. W oficjalnych badaniach nie posunęliśmy się przeciwko poza tworzenie syntetycznego białka i uzyskanie kolonii pierwotniaków oraz sztucznych jaj kurzych, z których wyglądają się takie śmieszne małe kurczaki. Marchoe nie domyśla się nawet, że można stworzyć człowieka w próbowe, przyspieszyć wszystkie procesy rozwojowe jego organów w sposób błyskawiczny. Nie wiem, co wyjdzie z tych wielkich doświadczeń, ale przeciągam mnie to całego.

„Wczoraj stworzyłem pełnego, dojrzalego człowieka. Cały proces wzrostu i dojrzewania trwał dwanaście godzin. Mężczyzna jest zupełnie dojrzałym osobnikiem, nie pamięta tylko dużych okresów ze swej przeszłości i chwilami wydaje się jakby trochę oteplany. Można z nim jednak rozmawiać ludzkim językiem nie umiło jednak ani pisać ani czytać. Trzymałem go kilka dni w domu za miastem, gdzie obserwowalem jego własności psychiczne. Jest to jednak tylko wszystkie kretyn o typowych skojarzeniach kretyńskich, zupełnie nieciekawy. Zostałem on na drodze do miasta, następnego dnia przyczętnem zmianie, że dostał się pod koła auta i tak nie miałby rozkoszy na tym świecie.

Całym moim pragnieniem po stworzeniu żywej istoty jest nadanie jej takich cech psychicznych, które nie różniłyby go od zwykłego przeciętnego osobnika. Zastanawiam się, czy nie można zastrzykiwać pewnego zespołu myśli, które można przeciw uzyskać w momencie agonii i ciął zmarłych. Jestem zwolennikiem poglądu, że przy życia psychicznego stanowią pewnego rodzaju tądme, którą można przemienić z pomocą odpowied-

nich urządzeń elektrycznych z mózgu do mózgu. Mogą to być odchylenia wskutek innej budowy czy lokalnych własności mózgowych nowego osobnika, ale niemniej zdaję mi się, że będzie można odwarzać i zastrzykiwać pewne zespoły pamięciowe, produkowane przez mnie kretynom.

„Jestem na dobrej drodze. Udało mi się stworzyć małej dziewczynce zastrzykanej wespół pamięciowy ośmiolletniej, która zmarła na grupę. Z pomocą moich rezonatorów wywołalem w umyśle żywej dziewczynki skojarzenie mniej więcej podobne do zmarłej. A zatem myśl nie umiera. Można ją przynieść z osobnika na osobnika. Jest to największa moja radość! teraz wiem już wszystko!

„Mojemu inteligentnemu osobnikowi nadałem nazwisko Arden. Zabiorę go ze sobą w podróż po Afryce. Zobaczymy, jak będzie sobie lwał radą na szerokim świecie. Chciałbym zresztą też trochę mózgowi dzikich, które mi się przydadzą dla celów eksperymentalnych.

„Artyka. Arden rządzi się wcale nieźle. Założył sobie gospodarstwo i ożenił się. Nie mogę go obserwować tak. Był za daleko, abym mógł go dokładnie obserwować. W każdym razie rozwija się i pracuje jak każdy normalny człowiek!”

„Nieznane mi są tylko jego uczucia, sposób, w jaki reaguje na wszelkiego rodzaju bodźce zewnętrzne, chciałbym bardzo zbadać choć raz dokładnie jego organizm. Wczoraj spotkałem znanego farmera jego żonę, która jest uroczym dziewczętkiem.

„Obserwowałem ją bardzo dokładnie, była mi bowiem dziwnie bliska, młode dlatego, że nabiłem raz bardziej żywa Ardena takich uczuć, jak bym był jego oiecm. To uroczę dziewczętko ma jedną zasadniczą wadę, mianowicie z równa latwością całego Ardena w domu, jak zdradza go w moim moim znajomym farmerem. Widziałam go z kilkakrotnie, że kiedy Arden wyjeżdżał oboję spotykał się kilkakrotnie, a cel tego był dla mnie obojętnie zupełnie nieduznaczny. Wzrusze u dało mi się któregoś dnia rozmawiać z Ardenem osobnie. Jest to bardzo miły człowiek, byłbym go wywiagna na dłuższą rozmowę o je-

go przeszłości, wyznał mi, że jest sierotą, choć nie bardzo się tym przejmował. Widzę, że bardzo kocha swoją żonę i nie domyśla się zupełnie, jakie naprawdę jest uroczę dziewczętko o niewiarycznych oczach anioła. Gawędziłem sobie bawem po przyjacielu, rozstaliśmy się również serdecznie.

Zaczyna mnie denerwować ta niewierna małżonka Ardena. Jeżeli on się o tym dowi, jest prawdopodobnie w puszcy afekcyjnej zresztą się dramatu, którego treszty tutaj pełnić wszędzie.

„Nie wiem jak spłonię jego gospodarstwo, spaliło się jednocześnie z gospodarstwem owego zakochanego w żonie Ardena farmera, i w puszcy zaczęły chodzić różne anegdoki na ten temat. Możliwe, że powstało to wskutek złotychnych przez moim na zgłiszczach czarnych róż, sądzono, że ktoś umyślnie podpalił farmę, jakiś krwiożerczy demon puszcy. Zaczęto go nazywać nawet Czarna Róża. Zobaczyłem więc nocnie, w jaki sposób powstają sensacyjne anegdoki. Interesowałem się losami Ardena dalej.

Tragedia, która przyleży w puszcy odbiła się już na jego wyglądzie zewnętrzny. schudł, oczy palają mu niedużym blaskiem, myślę czy by nie napisał do niego listu.

„Napisałem do niego list, sam nie wiem dlaczego w tonie ironicznym, możliwe wynikało z moich dalszych skłonności do eksperymentowania z psychiką stworzonego przez mnie człowieka. Z punktu widzenia wiedzy ostatecznie jestem rozgłoszony, etycznie biorąc mam co do tego pewne skrupuły, ale mójlejsza z nimi kłóćka przede wszystkim jest stworzona w próbowe istotę, miłością dziwną i trochę inną od potęg ogólnie uznanych, ale mam wciąż jedno życzenie, aby widzieć Ardena jak najczęściej, co nie jest bynajmniej łatwe przy moim ogólnym nastawieniu. Piszę wciąż do niego zgryźliwym listy, ironiczne, wygląda to tak, jak gdybym miał na myśli mu szereg małych rodzinnych Szczęścia i używałem mnie za swego śmiertelnego wroga. Znasz są jest makabryczna, ale jestem trochę zabawiany i może zblazowany sukcesami. (d. c. a.)

Z Częstochowy i okolicy

Maj
21
Piątek

Dziś: Wiktora m.
Jutro: Julii, Heleny

Wschód słońca o godz. 4.56
Zachód " " " 20.53

DZIS ZACIEMNIAMY
od godz. 21.00 do 4.00.

Chmury

Lotne, zwiewne, co chwila zmieniające swe kształty, płyną wysoko w górę, jak białe korańce, na których aniołki niebieskie odbywają wyścizki.
Gdy owe niewinne obłoczki słodce wymaluje na cudowne kolory, malarze mają tematy do akwarel, niezbyt udułone nasładowując naturę. Skoro jednak chmury zgęstnieją i poczynają przybierać złowieszczy, oliwiany kolor w porze wiosennej i letniej, rolnik spogląda ku nim z obawą, czy nie poczyna się pogoda kłopotliwa i w ciągu kilku chwil nie zniszczy owoców jego pracy lub czy nie zagrzebie brylantowym migotliwym zygzakiem piorunu, z którego płomiennymi skrzydłami zatrępcze czerwony kur na dachach zagrody.

Smętnie i ponuro wygląda świat nakryty szarą zasłoną chmur. W sercach ludzi osiada uczucie przynędnienia, dusza lekliwie zwija się w sobie.

Ale oto zrywa się śpiący w niewiadomym miejscu wiatr, podmuchem rozpędza mgłą zasłonę i nad ziemią znów promienieje życiodajne słońce, lub bliższy wieczny tramp — księżyc.

Wyniki ciągnięcia Loterii

(tp) Wyniki ciągnięcia Loterii Liczbowej w Warszawie z dnia 19 maja 1943 r. przedstawia się następująco:
Nielotnie: 19, drugie: 29, trzecie: 38, czwarte: 48, piąte: 51.
Następne ciągnięcie odbędzie się w Krakowie dnia 22 maja b. r.

Przeniesienie Wydziału kart zapotrzebowania

(ster) Podaliśmy do wiadomości zainteresowanych, że biuro Wydziału Kart Zapotrzebowania Zarządu Miejskiego znajduje się obecnie w Ratuszu, oficyna, III p., pokój Nr 47.
Równocześnie przypominamy, że odpowiedzi dotyczące złożonych wniosków zapotrzebowania na materiały włókiennicze i obuwie, będą na piśmie przesłane interesantom do domu. Ustnych odpowiedzi w tej sprawie nie będzie się udzielać i dlatego wszelkie interwencje w Wydziale są bezskuteczne.

Szkolenie straży pożarnej

(jed) Z polecenia Kierownika Technicznego Pożarnictwa Gen. Gub., zostanie zorganizowany kurs dla mechaników motopomp wszystkich straż zmotoryzowanych na terenie Okręgu Radomskiego.
Kurs ten odbędzie się w Warszawie w Centralnej Szkole Pożarniczej w czasie od 31 maja do 10 czerwca rb.

Zapas rafii wyczerpany

(ster) Po zasięgnięciu informacji, podaliśmy do wiadomości ogrodników, że psasady są bardziej

Główny Związek Ogrodniczy zapas rafii dla właścicieli drzew owocowych został już wyczerpany. Wszelkie więc interwencje w sprawie przydziału rafii są obecnie bezcelowe.

Zakaz wyrobu i sprzedaży lodów

(x) Starosta Miejski w Częstochowie przesłał do Pow. Wydz. Rzem. pismo, w którym zwraca uwagę na konieczność przypomnienia wszystkim zainteresowanym, że w myśl odnośnego zarządzenia władz Gen. Gub. zabroniona jest produkcja lodów konsumcyjnych oraz wszelkich środków związanych z ich wyrobem.

Jednocześnie zabroniona jest sprzedaż lodów, zarówno w lokalach restauracyjnych i kawiarniach, jak też w budkach oraz z puszek i wózków ulicznych.

Kształcenie uczniów

(*) Władze rzemieślnicze zwracają uwagę, że tylko te zakłady mogą szkolić uczniów, które posiadają dwa orzeczenia zezwalające, a mianowicie: „Uznanie za warsztat szkolący” oraz „Przyznanie prawa kształcenia uczniów”.

Każdy mistrz, który zatrudnia w swym warsztacie młodzież, nie posiadając wymienionych orzeczeń, ulega karze do wysokości 10.000 złotych.

Wszelkich informacji, dotyczących sposobu uzyskania zezwoleń na szkolenie uczniów, udziela Pow. Wydz. Rzemieślniczy, Adolf Hitler Allee 41.

Nadzór nad artykułami żywnościowymi

(x) Działalność Miejskiej Pracowni Badania Żywności i Przedmiotów użytku za ostatni miesiąc przedstawia się następująco:

Spis gruntów uprawnych

(ster) Na mocy odnośnego zarządzenia władz odbyła się na terenie miasta Częstochowy i Ekspozytura Zarządu Miejskiego w Grabówce od 18-go do 23-go maja bież. roku spis powierzchni użytkowych w gospodarstwach rolnych itd.

Spis obejmie wszystkie uprawiane powierzchniowo w gospodarstwach rolnych, leśnych oraz ogrodniczych, bez względu na to czy tereny uprawiane są przez osoby prywatne czy też instytucje publiczno-prawne.

Spis na terenie miasta Częstochowy odbywa się przy pomocy wyznaczonych przez Zarząd Miejski honorowych komisji spisowych. Wszyscy właściciele, dzierżawcy, powiercy oraz inne osoby, uprawnione do dysponowania powierzchniami i przedsiębiorstwami, podlegają

Kontrola Pracowni pobrała w wytwórniach wżgl. punktach sprzedaży artykułów spożywczych 25 prób, osoby prywatne nadesłały 6. Personel Pracowni zbadał 5 prób mleka 6 maki i wyrobów mącznych oraz 18 innych środków żywnościowych.

Uznano za nieodpowiednie, tj. nienadające się do spożycia i szkodliwe dla zdrowia 6 prób, czyli 27% z ogólnej liczby nadesłanych. Poważny ten odsetek świadczy, że spośród będących w sprzedaży produktów żywnościowych istnieje jeszcze dużo zafałszowanych.

Zwraca się uwagę, iż każda osoba prywatna ma prawo przesłać próbkę oferowanej jej żywności, celem zbadania jej w Pracowni, przy ul. św. Barbary 26.

Z notatnika reportera

SKORZYSTAŁ Z OKAZJI

(ster) Chciałabym Warszawa, Stanisław Witosz (ul. Chmielna), będąc na dworcu kolejowym w Częstochowie, posiadała pod okiem niemiernego mezczyzny, walizkę z garniturą i bielizną, sama zaś udała się do kasy, by kupić bilet. Po powrocie niemierny skontrolował, że niemierny urobił się, zabierając powierzoną mu walizkę. Poszukiwania nie doprowadziły do ujęcia złodzieja.

POSUŁA NA PIECZYSTE

(ster) Helena Zyglińska, zam. przy ul. i Maja, została się do policji z zameldowaniem, że niemierny sprzedawca, wywarzył z nową parą desek ze szcian, dostał się do jej komnaty i skradł 4 kury.

REPETUAR KIN

(ster) Od piątku dnia 14 b. m. kino „Luna” wyświetla film p. t. „Jaki sekretarz obojczy”. Od tegoż dnia w kinie „Viktorin” pojawił się na ekranie film p. t. „Młoté czasem kłanie”. Nad program w „Obie kinoteatry tygodnik dźwiękowy Gen. Gub.

GDY GRYPA

brak! szdole, rodnie obniża i wzy plowoszych obwodach wiazacze przoziebnie. Dlatego

Aspirin
Kochajmy zdrowie

W aptekach i w sklepach
Cena 25.000 zł. 25.000

OBOWIĄZKI DLA NAJBIEDNIEJSZYCH

JEDRZEJÓW. — Polski Komitet Opiekunów w Jedrzejówie poproszył wydawcę „Dziennika” o wydanie bezpłatnych obowiązków dla najbiedniejszych poddawanych, jakie ostatnio zakupił.

W rachubę wchodzi 500 par obuwia, przy czym otrzymują je ci podopieczni, którzy nie mogą otrzymać przydziału od poszczególnych zarządów gminnych. Obowiązek Komitet wyda bezpłatnie, lub za minimalną opłatą. (jed)

LEGITYMACJE STRAŻACKIE

JEDRZEJÓW. — Jak informuje Powiatowy Inspektor Potarnicki w Jedrzejówie zarządy gminy na terenie powiatu rozpoczęły wydawanie legitymacji strażackich, zatwierdzonych przez władze Okręgu Radomskiego. Każdy strażak winien w terminie do końca bieżącego miesiąca zapoznać się w odnośną legitymację i zgłosić się po nią do swojej gminy w jak najkrótszym czasie. (jed)

OBRAWOWANY SKLEPIKARZ

BUSKO-ZDRÓJ. — Kilku osobników wtargnęło wlozorem do mieszkanca właściciela sklepu w Oligowie, zmiay Radzawę w powiecie buskim i po aterroryzowaniu domowników, zrabowało pewną kwotę pieniędzy, garnituro, a mieszkanca, oraz różne artykuły spożywcze ze sklepu, ogólnie na sumę kilku tysięcy złotych. (jed)

POŻAR TORFOWISK

WŁOSZCZOWA. — Według apróżnego ognia przez niezachowanie przeciwności powstał pożar torfowisk, należących do gromady wsi Tartowa Górka, zmiay Moskowitz w wloszczowskim. Znamy ogień został zlikwidowany przez miejscową ludność i Straż Pożarną, spowodował on straty na 8 ha, wrzadzające szkody na 6 góra 2000 zł. (jed)

Półtora wieku istnienia cechu introligatorów

Kilka faktów z historii i stan obecny

Na półkach i wystawach księgarskich stoi szeregi opracowanych książek. Okładki ich mają się różnymi barwami, grzbiety ozdobia szeregiem złotych, wytłaczanych liter. Warto zapoznać się z historią cechu introligatorów w Częstochowie, chociażby z racji jego prawie 150-letniego istnienia.

Blizszych szczegółów dowiadujemy się od starszego cechu p. Stefana Miecznika.

Założony w roku 1795 przez OO. Paulinów cech ten, wraz z jedyną wówczas pracownią, istniejącą przy drukarni, miał swą siedzibę w klasztorze. Początkowo był nieliczny. Z biegiem czasu, ze wzrostem zapotrzebowania na tego rodzaju rzemieślników, liczba członków cechu zwiększała się. Powstały też nowe prywatne pracownie introligatorskie. Pomimo zwiekszenia się ilości warsztatów pracy ówczesny introligatorom nie brakowało. Dostarczali je głównie pielgrzymi, masowo zakupujący książ-

ki do nabożeństwa. Do pracy używano wówczas skóry lub surowego płótna, a wzory wytłaczało się przy pomocy rozgrzanego na wagiłach stempla, które powlekano z kolei żółtą farbą. Wraz ze zwiekszeniem się ilości członków cechu ukonstytuowały się jego władze. Na czele stał starszy, a w razie potrzeby zastępował go podstarszy. Oni to prowadzili księżki cechowe, z których niestety żadna nie dochowała się do naszych czasów.

Uczeń przyjęty do pracowni introligatorskiej musiał w niej praktykować przez trzy lata, a dopiero po tym czasie mistrz zwracał się do cechu z prośbą o zwolnienie sesji i wywołanie ucznia na czeladnika. Wywołany odbywał się z wielką uroczystością, przy długim stole, na którym stał krucyfik i paliły się długie woskowe świece. zasiadali wszyscy mistrzowie cechu, przedstawiciel magistratu oraz jeden spośród czeladzi. Nastawiano dość surowe egz-

min, a w razie pomysłnego rezultatu i przyznania uczniowi tytułu czeladnika, przedstawiciel czeladzi podawał mu rękę. Po zakończeniu egzaminu odbywała się uczta, na koszt nowego czeladnika. Z chwila otrzymania tytułu czeladniczego zaczynał się dla adeptu sztuki introligatorskiej tryzletni okres wędrówek po rozmaitych miastach. Pobyt i praca w każdym z nich musiała być zanotowana w księżce cechowej, która czeladnik przedkładał cechowi po powrocie. Jeżeli opinie wyrażone przez mistrzów w innych miastach były przychylnie, nie już nie stało czeladnikowi na drodze do mistrzostwa.

Ważne stosunki pomiędzy członkami cechu były nie tylko poprawne, a nawet bardzo serdeczne. Uważano się za jedną wielką rodzinę, wzajemnie szpieszono sobie w razie potrzeby z pomocą, objawiająca się bardzo często w formie materialnej. Nowoczesne, zmiechanizowane narzędzia pracy zostały wprowadzone w pracowniach introligatorskich w Częstochowie, mniej więcej przed 60 laty. Spośród istniejących obecnie pracowni jednak tylko dwie są zorganizowane w nie w odpowiedniej ilości. Wytłumacza to można wysoka cena tych maszyn.

Obecnie cech introligatorów liczy przeszło 20 członków liczą ich jednak stale wrażliwość, na co wskazywa chociażby liczne egzaminy. W stosunku do zapotrzebowania na fachowców tego rodzaju licza ich jest zbyt szczerpa na terenie powiatu, edy np. w Radomiu mistrzów introligatorskich nie ma, zaś czeladnika jest tylko jeden.

Starszym cechu Introligatorów test obecnie p. Stefan Miecznik zastępcą jego - Józef Czajka, a wkład komisji cechowej wchodzi pp: Antoni Stawarski, Stanisław Wolnicki i Czesław Pomyśny.

Komisji egzaminacyjnej obok kierownika Pow. Wydz. Rzem. przewodniczą c Stefan Miecznik, rzeczoznawcą test p. J. Czajka, członkiem P. Wnoki, a z ramienia czeladników bierze udział n. W. Harekowskiki.

Cech introligatorów posiada swego patrona Piotra Celestynę w katedrze św. Rocha gdzie znajduje się obraz i relikwiarz tego świętego.

10 b m przynadają cudotwórcze przy okazji kłótnie adwolu te nabożeństwa w kościele św. Rocha nastepnego zaś dnia żałobna Msza św za snokół dicy zmarli braci w cechu introligatorów

Ster

Kuchcik gospodyni domu

Przetwory i potrawy z jarzyn wiosennych

Konserwa ze szparagów.
Dorodne i świeże szparagi umyć, oskrobać z włókien, włożyć do gotującej wody — gotować przez 5-4 minut, wyjąć na sito, ostudzić pod bieżącą wodą. Jarzyny obgotować i szybko ostudzone wodą są trwałsze i zatrzymują ułaly kolor, tym samym są efektywniejsze i bardziej smaczne. Tak przygotowane szparagi układa się ściśle tebkami do górn, w wysokim słoju hermetycznie zamkniętym, zalewa płynem ponad powierzchnię jarzyny. Jarzyna wraz z płynem musi sięgać 2-3 cm powyżej brzegów słoja.
Płyn, którym natęwiamy — jest to przygotowana z wody z dodatkiem soli i cukru. Proporcja: na 1 litr wody dodaje się 5 dka soli, tyleż cukru. Sól dokładnie otrzęść, lub wysuszyć szrzedzięte; na kantach zetknięcia się słoja z przewrkną Gumą i pokrywa muszą być równe; dokładnie o suszona, gdyż w przeciwnym razie słoje się łatwo otwierają. Nakryte słoiki przyciskać papierem lub sianiem, do garnka wylóżonego papierem lub sianiem, przetrząszyć w wodzie w garnku i gotować 1 godzinę. Po trzech dniach po-rtarza się gotowanie w tej samej temperaturze i czasie.
Przechowywać się przetwórn w chłodnym niezbyt jasnym miejscu w pozycji leżącej. Jeżeli nie mamy słoików wysokich, można wparzyć dziełce na 2-3 kawalki i postępować identycznie jak z powyższymi.
Szparagi sterylizowane nadają się w okresie zimowym na jarzyny, podawane z sosami lub bułeczką tartą, jako dodatek do mięs, na zupy.

Konserwa ze szczawiu.
Świeży szczaw wymyć w kilku wodach, zemięć na maszynce od mięsa wygotowanej w wodzie z sodą, włożyć do dokładnie wywycich butelek i oplukanych wodą z sodą. Zamknąć wygotowanym w sódzie korkiem, owinąć sznurkiem lub drutem. Wtawić do garnka, owinąć papierem lub sianiem, zalać wodą do 3/4 wysokości butelki, gotować dwukrotnie, licząc od chwili gotowania 30 minut. Po gotowaniu pozostawić bu telki przez jakiś czas w wodzie ciepłej, aby stopniowo ostygły. Nagle zmiany temperatury powodują pęknięcie szkła. Po drugim gotowaniu i ostudzeniu, butelki zalać parafiną lub laksem Przechowywać w chłodnym, ciemnym miejscu w pozycji leżącej.

Botwinka w butelkach
Młode łodygi buraków wraz z liśćmi pokrajać drobno (jak na zupę), złożyć do butelek, wymyćch w wodzie z sodą i oplukanych, zalać osalą wodą, zakorkować wygotowanymi korkami owinąć sznurkiem lub drutem, wtawić do garnka, owinąć słoja lub papierem zalać wodą do 3/4 wysokości butelki, gotować dwukrotnie, licząc godzinę od chwili zagotowania. Gdy woda wystygnie, wyjąć butelki, zalać parafiną. Przechowywać w chłodnym miejscu w pozycji leżącej. Botwinę używa się na zupy. Podgotowuje się z ugotowanym wywarem w ostatniej chwili przed za prawieniem zupy.

Konserwa ze szpinaku.
Szpinak dokładnie umyć w kilku wodach (jest zwykłe bardzo zanieczyszczony piaskiem) oszyczyć na sicie, przepuścić przez maszynkę od mięsa, wygotowaną przednio w wodzie z sodą, napnieć butelki z sznurkiem lub drutem, wtawić do garnka, owinąć sianiem lub papierem, zalać zimną wodą do 3/4 wysokości butelki, gotować dwukrotnie, licząc od chwili zagotowania wody 1 1/2 godziny. Po ostygnięciu wody wyjąć butelki zalać korki parafiną, włożyć w pozycji leżącej w miejscu ciemnym a suchym.

Ze względu na bardzo cenne sole żelaza, szpinak jest jarzyną bardzo pożądaną w naszych jadłospisach w okresie zimy, szczególnie w jadłospisach dzieci. Można z niego sporządzać cały szereg potraw bardzo smacznych np budynie, kotlety, szpinak jako jarzyna podawany z jajami w różnych odmianach (omlety, jaja w koszulkach, na twardo i t. p.)

Uwaga: Przy napełnianiu butelek szczawiem, hotwiną, szpinakiem, pamiętać o tym, aby przetwórn sięgał najwyżej po szyjkę butelki, gdyż w przeciwnym razie, butelki mogą popękać.

Budynę ze szpinaku na 6 osób.

4 żółtka, 10 dkg chleba pyłowego lub suszonej bułki, namoczonej w wodzie lub mleku i u-tartej, 3 dkg tłuszczu, 3 dkg maki, 1 1/2 litra wody, 50 dkg szpinaku, 4 białka (piana), sól.

Namoczyć chleb, wycisnąć lekko, dobrze rozetrzeć lub przepuścić przez maszynkę od mięsa. Szpinak przebrać, oderwać ogonki liściowe, przepuścić przez maszynkę, podgotować parę minut z tłuszczu i maki zrobić zasmażkę białą, rozprzawdzić 1/8 litra wody (można mlekiem), zostawić z płyty kuchennej, ostudzić. Gdy masa ostygnie, wbić żółtka, dokładnie rozetrzeć, dodać chleb, szpinak, posolić, wymieszać z pianą z pozostałych białek. Masę wylać do wymiarowanej tłuszczem i wysypanej mąką formy budynowej lub garnka. Masa powinna sięgać najwyżej do 3/4 wysokości naczyńia, nakryć pokrywką i wtawić do drugiego naczynia z zimną wodą. Woda powinna sięgać 1/4 wysokości naczynia z budyniem. Naczynie zewnętrzno szczerline przykryć, nastawić na płycie, gotować na wolnym ogniu 1/2 do 1 godziny. Podczas gotowania nie odkrywać budyniu, gdyż szpinak opada. Po ugotowaniu włożyć z naczynia na półmisek natychmiast podawać. Podaje się z sosami: śmietanowym na maślance, grzybowym, czaskowym, lub polewa tłuszczem. Jako dodatek do budyniu nadają się ziemniaki.

Szpinak z omletem (na 4 osoby)
1/2 kg szpinaku, 2 dkg tłuszczu, 2 dkg maki.

E. Z

PODZIĘKOWANIE

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę najdroższemu nam zwiłkom Syna i Brata

ś. t. p.

Hieronima Tadeusza Łukomskiego

a w szczególności ks. dr. Ufnarskiemu, ks. wik. Wiśniewskiemu, p. Hauptmanowi Menningowi z Hauptstelle Baudienstu 204, Inspektorom Baudienstu pp. Kreislowi i Mezzlerinowi, miejscowemu oddziałowi Baudienstu 1204 wraz z ich przełożonimi, a w szczególności p. Janikowi za pomoc w czasie pogrzebu, firmie Krein u. Fesser na czelu z p. Bana-

zostanie odprawiona Msza św. żałobna w dniu 22 maja b. r. o godz. 9-tej rano w kościele

św. Barbary, na którą zapraszają wszystkich krewnych, przyjaciół i zyczliwych ś. p. Zmar-

lego

W drogą rocznicę śmierci naszego Syna

ś. t. p.

Władysława Maciaga

zostanie odprawiona Msza św. żałobna w dniu 22 maja b. r. o godz. 9-tej rano w kościele

św. Barbary, na którą zapraszają wszystkich krewnych, przyjaciół i zyczliwych ś. p. Zmar-

lego

Za duszę nieodziałowanego Kierownika naszego

ś. t. p.

Dr. Lucjana Kędzierskiego

odprawione zostanie nabożeństwo żałobne w Bazylice

Jasnogórskiej dn. 21 maja b. r. o godz. 9-tej rano, na

które zapraszają

Współpracownicy Oddziału Położniczego.

161

Mistrzowie cieśle, murarscy

i roboti ziemnych; fachowi robotnicy: murarze, cieśle, betoniarze, instalatorzy wodociągów, kowale, szewcy, krawiec, kucharz, fryzjer do pilnych prac poszukiwani. Zgłoszenia się też mogą całe

kolumny. Zgłoszenia pisemne do „Kurierza Cze-

stochowskiego" pod Nr. 8460

8460

Sklep Komisowy W. Lesiak

Częstochowa, ul. Nowy Rynek 11.

Posiada do sprzedania nowoczesny stółowy pokój (zróżch kau. kaski), pianino koncertowe zegar stojący Beckera, gabinet z biblioteką, francuska kuchnia z piekarnikiem, gazowa, wraz z butlą na gaz elektryczną w uszyje do maszyni teta kabina, uszyje do maszyni, serwis stolowe 6 c.o. 12-tu. 18-tu osobowe, ma-

5317

FLANCE

sebuli żytkowatej, pomidorowkapusty, bruuki żółtej jadal. oej, bruuki białej i innych warzyw w polsku w kaptach foliowych

GOSPODARSTWO OGRODNICZE

Wł. Pierzchała

Wyczerpy i Częstochowy

Gospodarstwa przykładowe maletki Liegenschaftu i ogrod. sietwa fabryczne przynależa 7,50% zniżki.

1179

Prowadzenie interesu

administracji domu lub inne zatrudnienie przyjęte, znam doskonale niemiecki, również księgowość, kępska, kępskość, jęki, mi obywatela. Osobiste propozycje, ofer-

1179

Młynarze!

Posiadać nadzi swoje urządzenia młyńskie maszyn i urządzeń

Artkuły Misławie

STANISŁAW JUNG

Częstochowa, Jasnogórskiego 79.

tel. 3254 i 2255 skr. poczt. 11

5437

KORKI

prawdziwe piwce, apieczne,

monopolowe, termosowa pe-

lca „IDEAL” Częstochowa

Kilińskiego 21, tel. 18-13

8504

MATRYMONIALNE

PRZYSTOJNA, wysoka blondynka

1337

ZGUBY

ZGUBIONO kartę przemysłowo-

1337

ZGUBIONO kartę rozpoznawczą

8511

PRZYBĄKAŁ się baran. Częst.

1344

ZGUBIONO kartę pracy wydaną

1338

SERADZIŃSKO ubrało wraz z 1338

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1340

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

ZGUBIONO dowód osobisty wyd.

1339

Do prac Organizacji Todta na Wschodzie

poszukiwani są POLSCY

robotnicy budowlani, murarze, cieśle,

personel do obsługi maszyn,

rzemieślnicy i siły przyzwożone.

Warunki pracy są następujące:

Dobre wynagrodzenie według taryfy zagranicznej

OT, premie za dobre zdolności; bezpłatne dobre

i obfite jedzenie wojskowe; bezpłatny ubiór i obuwie

oraz czyste mieszkanie.

Żonaci otrzymają dołatek rozłączeniowy. Firma

starać się będzie, aby członkowie rodziny otrzy-

mywać mogli żywność po cenach normalnych, -

frjolopy i opiekę. Płace i przekazywanie pieniędzy

reguluje szybko firma.

Osoby już gdziekolwiek zatrudnione zgłaszać się

nie mogą.

Zgłoszenia przyjmuje:

Tomasz Maz - Werbebüro, Antoniego 14.

Petrakow - Werbebüro, Gubernatorska 30.

Tschenstochau - Werbebüro, A. Hitler-Allee 20.

W biurze tym porozumieć się można z pełnomoc-

nikiem naszej firmy:

FRIEDRICH PREUSSE, KOMANDITGES.,

Bauunternehmung,

8484 Braunschweig Wolfenbüttler-Str. 84.

Duży nakład „Kurierza Częstochowskiego”

zapewni skutek Waszych reklam

1337

1338

1339

1340

1341

1342

1343

1344

1345

1346

1347

1348

1349

1350

1351

1352

1353

1354

1355

1356

1357

1358

Pracownia Sokieli Damskich

Wytwórnia

Trykotarzy Ręcznych

MARI TURZAŃSKIEJ

została przeniesiona

z ul. Al. Wolności 26 m. 7

na ul. Hutgasse 8 m. 7

(Berka Josielowicza).

1337

1338

1339

1340

1341

1342

1343

1344

1345

1346

1347

1348

1349

1350

1351

1352

1353

1354

1355

1356

1357

1358

1359

1360

1361

1362

1363

1364

1365

1366

1367

1368

1369

1370

1371

1372

1373

1374

1375

1376

1377

1378

Vertical text on the far right edge of the page, including 'Nr 12', 'M', 'C', 'G', 'SZTO', 'trzyki', 'Zjedno', 'mowe', 'regu g', 'nych p', 'darzy', 'ostatni', 'nych o', 'nie sp', 'pieczn', 'now. z', 'synpa', 'Kros', 'przeb', 'krośli', 'ponieś', 'krótki', 'ków n', 'gapur', 'kastat', 'W z', 'ważan', 'dalejse', 'i w E', 'przy t', 'mają', 'kie, a', 'miesz', 'i zaw', 'nymi', 'bie z', 'strat', 'Zjedn', 'Prz', 'groźb', 'ciągu', 'zagra', 'Ope', 'skieg', '„eksp', 'rego', 'nia', 'na to', 'się z', 'tego', 'nia', 'atak', 'Na', 'tyczn', 'oblic', 'nych', 'wypc', 'podw', 'ziwo', 'operu', 'ze uw', 'tytu', 'niczo', 'Sow', 'on w', 'Zwia', 'wzyc', 'nycy', 'Chur', 'Nlenie', 'nie of', 'dram', 'teren', 'Zco', 'ktoś', 'czę', 'gro', 'prze', 'kie', 'sobę', 'w w', 'ejoj', 'dem', 'W', 'B', 'W', 'skie', 'zwr', 'W', 'Z', 'srecl', 'wicz', 'wicz', 'bud', 'Prz', 'Cz', 'Gat', 'Edu', 'speł', 'N', 'Sip', '19'